

Regeringskansliet,
Justitiedepartementet

En ny terroristbrottslagstiftning

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Datainspektionen lämnar följande synpunkter.

Hemliga tvångsmedel

Av förslaget samt delvis av nuvarande lagstiftning framgår att s.k. hemliga tvångsmedel till stor del kan komma att användas i fråga om de brott som förslaget avser. Förändringen av definitionen av terroristbrott så som framgår av förslaget till 4 § terroristbrottslagen innebär en utvidgning i form av att samtliga svenska brott belagda med straff, under förutsättning att de objektiva och subjektiva rekvisiten i paragrafen är uppfyllda, kan anses utgöra terroristbrott. Utvidgningen innebär att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning får användas vid förundersökning om brott enligt förslaget. Vid förundersökning ska ett skriftligt meddelande mellan den misstänkte och en närstående, eller sådana närstående inbördes, få tas i beslag hos den misstänkte eller närstående. Undantaget från underrättelseskyldighet ska därutöver gälla.

Vid terroristbrott och vid grova brott enligt den föreslagna lagen ska även preventivlagen¹ och inhämtningslagen² vara tillämplig.

I utredningen anges att det faktum att det rör sig om samhällsfarlig brottslighet gör att den utvidgade användningen av hemliga tvångsmedel är

¹ Lagen (2009:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

² Lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

motiverad och inte begränsar skyddet för den personliga integriteten mer än vad som är nödvändigt. Datainspektionen instämmer i att det rör sig om samhällsfarlig brottslighet men ifrågasätter om den proportionalitetsbedömning som gjorts är tillräcklig.

Utvidgningen av terroristbrottet får långtgående konsekvenser för den personliga integriteten, framförallt då förslaget teoretiskt sett innebär att även mindre allvarliga brott kan komma ifråga för hemliga tvångsmedel om de subjektiva och objektiva rekvisiten är uppfyllda. Svårigheten i detta, vilket även påpekas av utredningen, är att terroristbrott är svårutredda. Detta innebär att det finns en risk att mindre allvarliga gärningar som kanske inte utförts i terroristbrotts syfte kan komma ifråga för tvångsmedel om misstanke om sådan brottslighet finns.

Datainspektionen har i tidigare remissvar påpekat vikten av att en tydlig proportionalitetsbedömning görs, detta påpekande blir än mer relevant vid en sådan utvidgning som föreslås. I integritetsanalysen i propositionen Ett särskilt straffansvar för samröre med terroristorganisation³, vilken utredningen hänvisar till, anges bl.a. att regeringen tidigare gjort bedömningen att de svenska reglerna om hemliga tvångsmedel till sitt innehåll lever upp till rimliga krav på tillgänglighet och förutsebarhet och att användningen av sådana tvångsmedel därför står i proportion till den personliga integriteten. Datainspektionen saknar i detta lagstiftningsärende en analys av vad förslaget innebär för förutsägbarheten och den personliga integriteten.

Följdeffekter på annan lagstiftning

Vidare innebär utvidgningen av terroristbrottet följder för behandlingen av personuppgifter i annan lagstiftning. För flertalet olika lagstiftningar innebär vid misstanke om terroristbrott att åtgärder kan vidtas, som enligt t.ex. lag (2018:1180) om flygpassageraruppgifter i brottsbekämpningen, vilken även nämns i utredningen. Datainspektionen saknar dock en analys som ser till helheten i vad förändringen innebär för behandlingen av personuppgifter även i annan lagstiftning än avseende hemliga tvångsmedel. Inspektionen efterfrågar därför i det fortsatta lagstiftningsarbetet att en helhetsanalys görs avseende förslaget effekter på behandlingen av personuppgifter i annan lagstiftning.

Sammanfattningsvis efterfrågar Datainspektionen i det fortsatta lagstiftningsarbetet en mer utförlig analys av vad utvidgningen av vilka brott

---

³ Prop. 2019/20:36 s 51

som kan klassas som terroristbrott innebär för användningen av hemliga tvångsmedel och följd effekterna för den enskildes personliga integritet avseende personuppgiftsbehandling i annan lagstiftning.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Charlotte Waller Dahlberg efter föredragning av juristen Elena Mazzotti Pallard. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom deltagit.
Charlotte Waller Dahlberg, 2020-03-17 (Det här är en elektronisk signatur)